

Naturpark Ringsted

Arealanalyse

Forarbejde til ansøgning om optagelse som pilotnaturpark

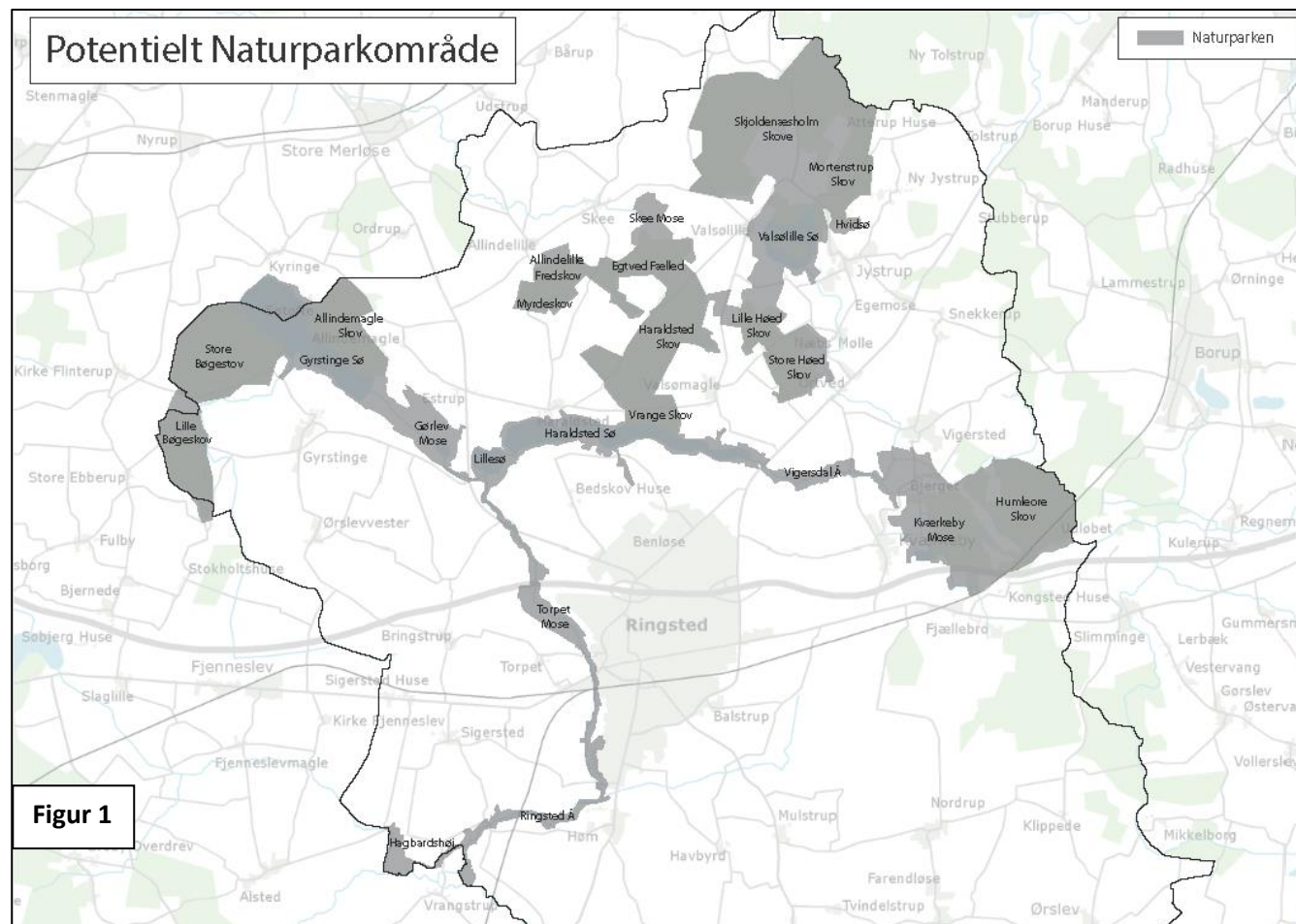
Arealanalyse

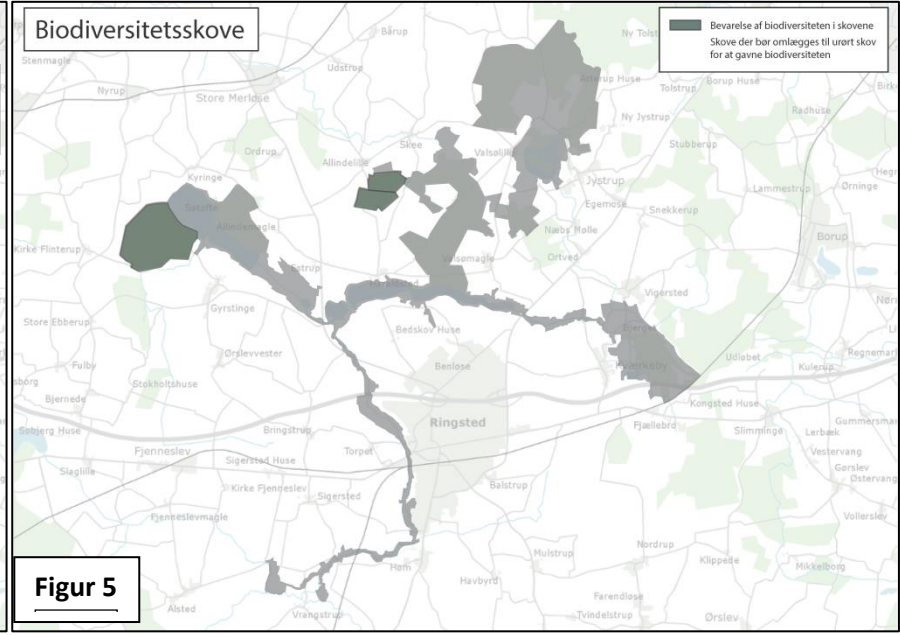
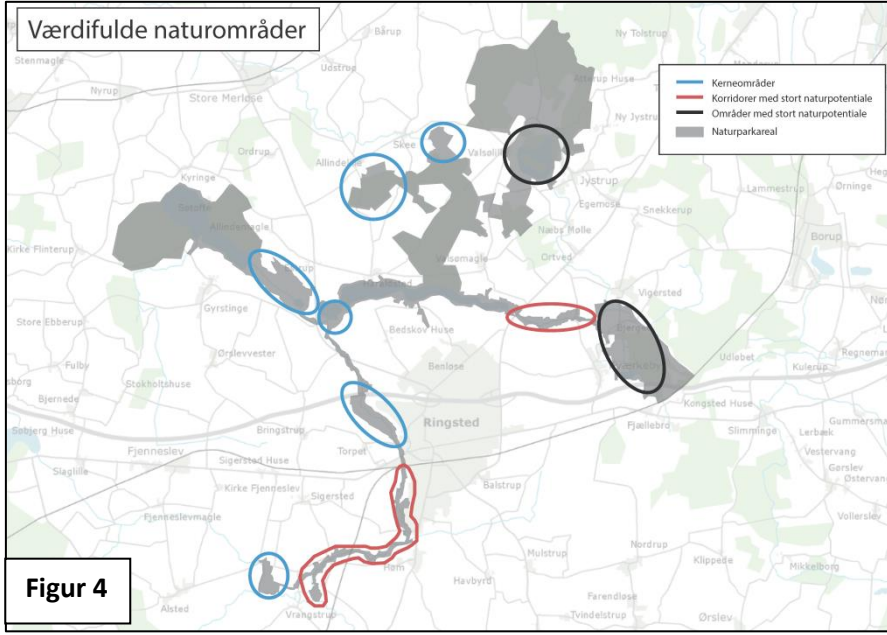
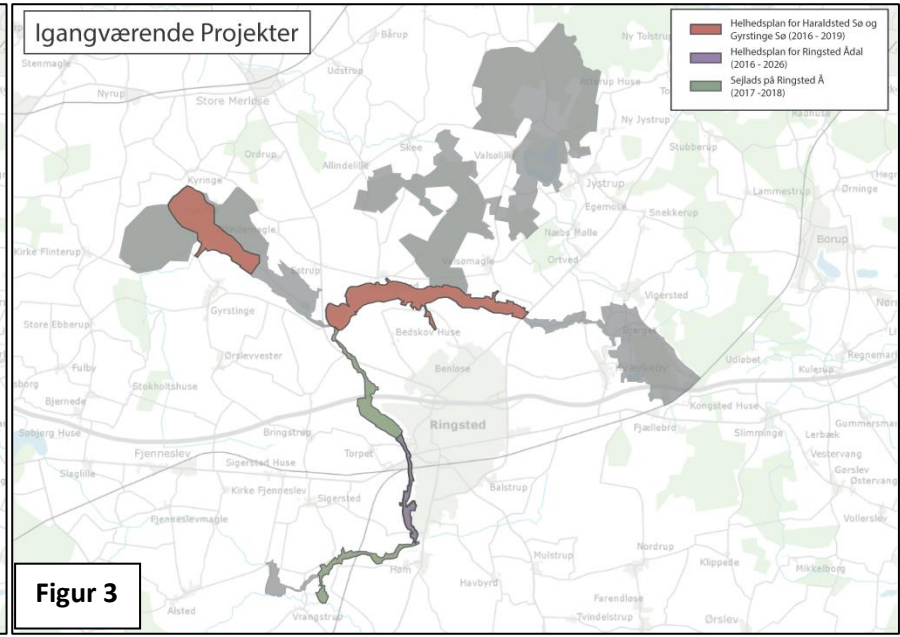
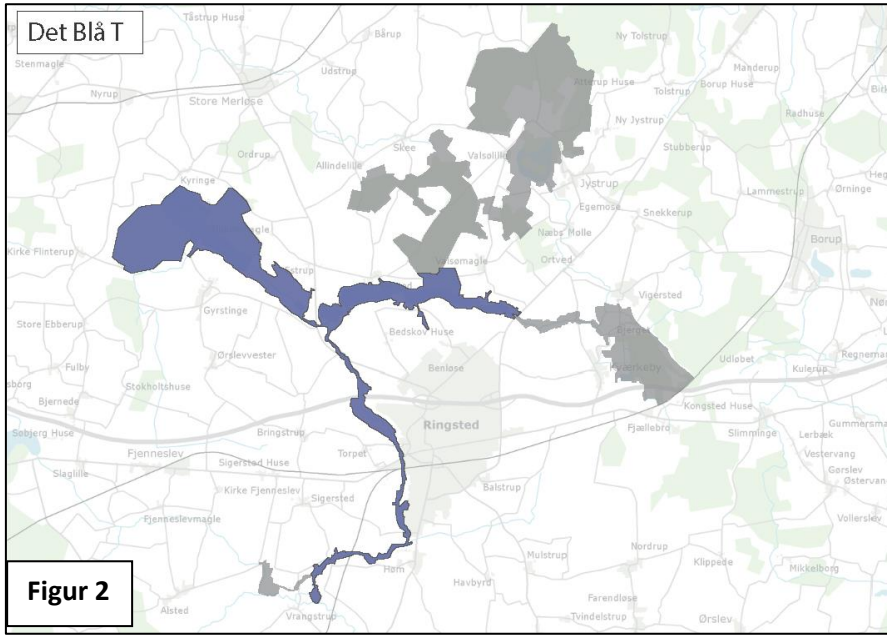
I forbindelse med udvælgelsen af den geografiske afgrænsning af naturparken, har flere parametre været i spil. Der er blevet taget hensyn naturværdi, oplevelsesværdi, samarbejdspartnere, tilgængelighed og procentdelen af beskyttede natur.

Kommunens største søer, skovarealer, Ringsted Å og havørnen ses som de bærende dele af naturparken.

Det potentielle naturparkområde dækker et areal på 4.939 ha, hvoraf 41,9% er beskyttede natur (figur 1). Beskyttet natur betragtes som §3-områder, Natura 2000 og Fredninger. Da Friluftsrådet stiller krav om, at mindst 50 % af Naturparken skal bestå af beskyttet natur, må der ske en udvælgelse baseret på ovennævnte parametre.

Gyrstinge Sø, Haraldsted Sø og Ringsted Å, samt de omkringliggende beskyttede naturområder og skovarealer, udgør kernen af vandnaturen i Ringsted Kommunen. Kommunen ejer søerne og der er iværksat naturprojekter og rekreative tiltag i disse områder (figur 3). Arealet kaldes Det Blå T og det skal være udgangspunktet for naturparken (figur 2).

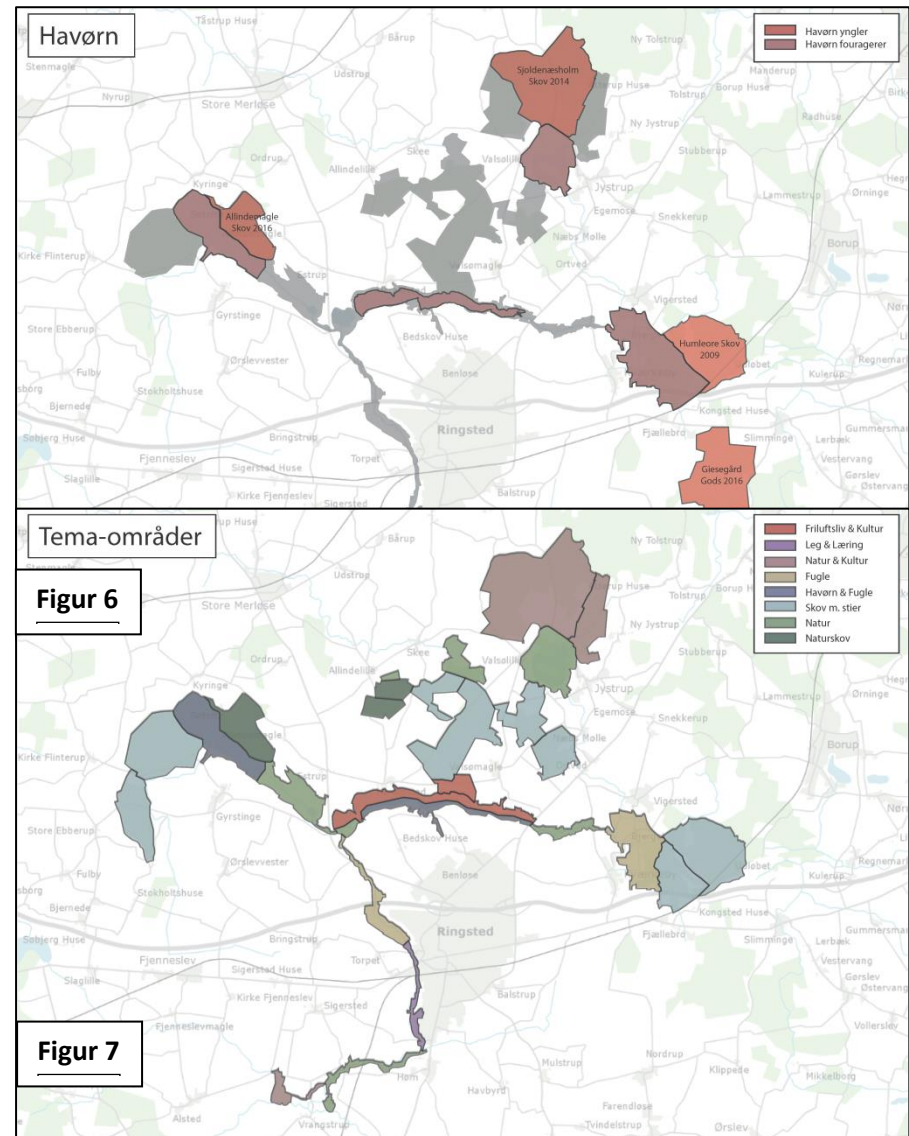
Naturkvalitetsplanen indeholder en udpegning af de mest værdifulde naturområder i Kommunen (*figur 4*). Disse områder skal være en del af den kommende naturpark, da et af elementerne i naturparkkonceptet er naturbeskyttelse og bevarelse. Center for Makroøkologi, Evolution og Klima under Københavns Universitet har i 2016 udarbejdet en analyse af hvilke danske skove der er bedst egnede til bevarelse af biodiversitet. Tre af naturparkens skove er kommet på listen over potentielle skove der bør omlægges til urørt skov. Det drejer sig om Allindelille Fredskov, Myrdeskov og Store Bøgeskov (*figur 5*). Disse skove bør derfor indgå i naturparken.

Havørnen er en vigtig del af naturen i naturparken. Udvalgelses af det geografiske område skal derfor også tage udgangspunkt i, hvor havørnen yngler og hvor den kan ses mens den fouragerer (*figur 6*).

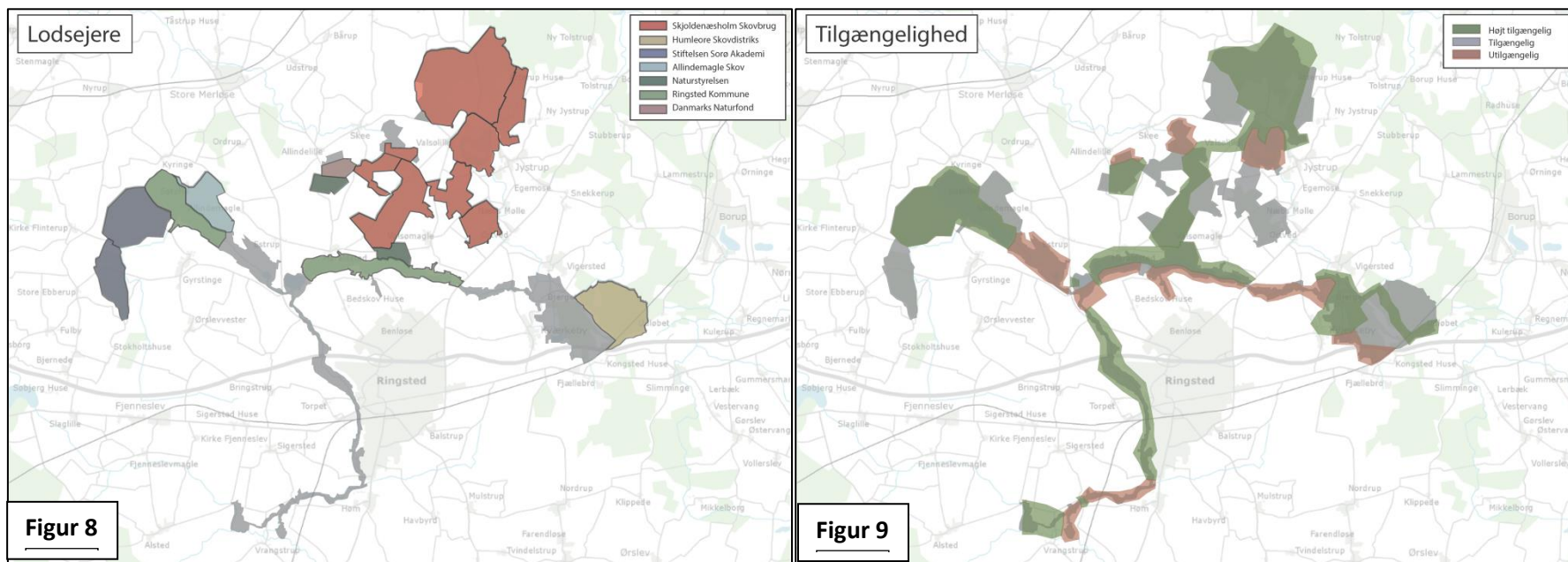
For at sikre at naturparken rummer alle de oplevelsesværdier området har at byde på, er naturparken opdelt i temaer, baseret på oplevelserne i de enkelte områder (*figur 7*). Teamet Skov m. stier er det mest hyppige og dækker over skovområder med mulighed for en vandretur. Disse områder indeholder ikke særlige rekreative tiltag eller seværdigheder og vurderes derfor at være de områder som bedst kan udtages fra naturparken.

I udvælgelsen af den geografiske afgrænsning af naturparken er der også taget hensyn til de største lodsejere (*figur 8*). De bliver samarbejdspartnere og der er forsøgt at få så mange med som muligt.

Tilgængeligheden har også spillet en vigtig rolle. Områder med høj tilgængelighed er der hvor offentligheden på nuværende tidspunkt er meget velkomne, der er markerede vandreruter med foldere der beskriver området. I de tilgængelige områder, er der udlagt stier, men ingen beskrivelser. De utilgængelige områder er primært moser, enge og stejle

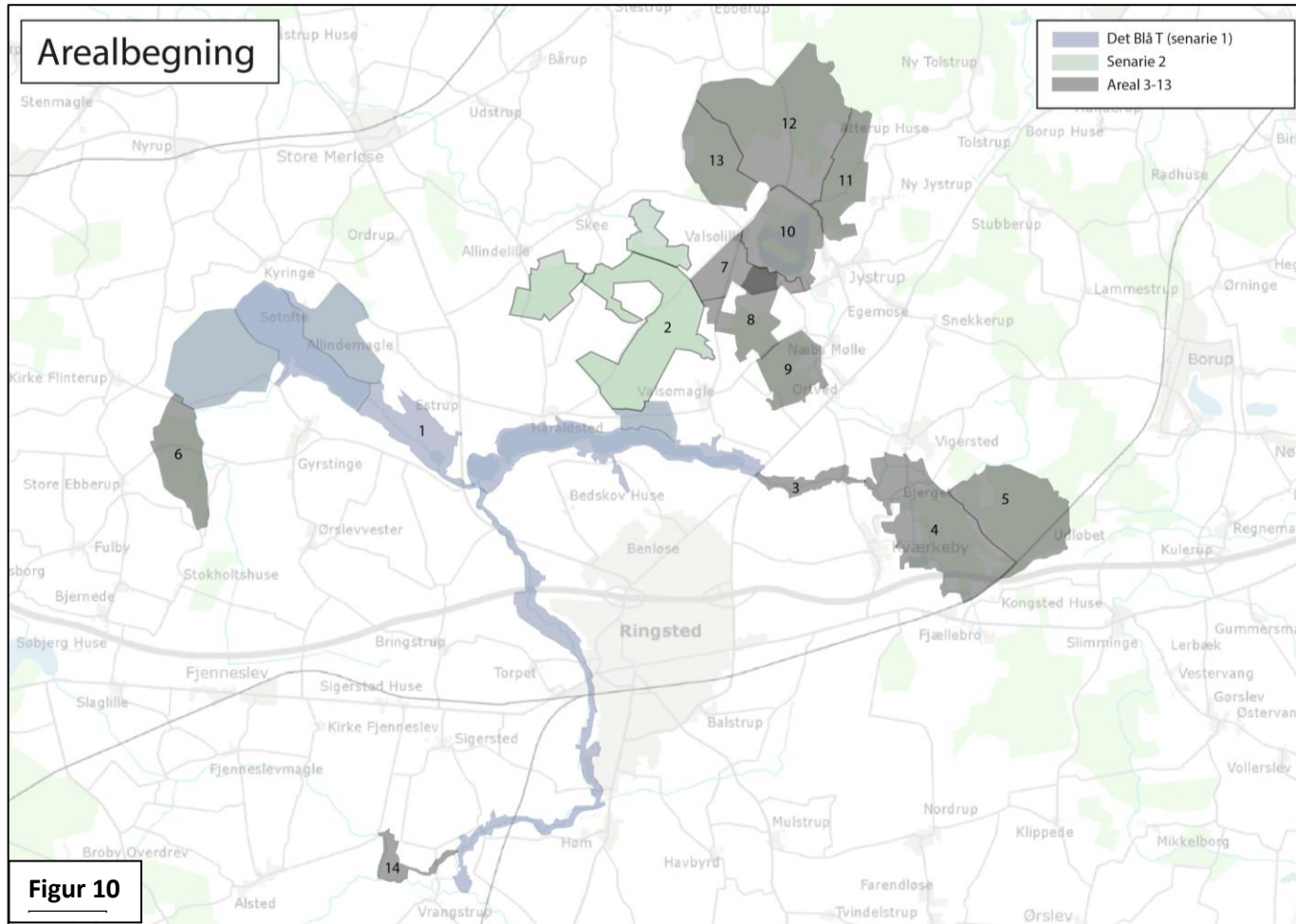

skrænter, hvor der ikke er udlagt stier (figur 9). Der er lagt vægt på at de højt tilgængelige områder skal med i naturparken og de utilgængelige områder skal også med, for det er her de største naturværdier findes.

Den sidste og vigtigste faktor i den geografiske afgrænsning er Friluftsrådets krav om at naturparken skal bestå af mindst 50 % beskyttede natur. Naturparken er opdelt i mindre arealer, hvor der for hvert areal er beregnet størrelse (hektar), samt procentdel for §3-beskyttet natur, Natura 2000 arealer og fredninger. Opmålingen af områderne er foretaget på www.miljoegis.mim.dk.

Areal 1 og 2 er vurderet som de mest oplagte områder, med bred enighed om at disse arealer skal indgå i naturparken (figur 10). Det ville også være fordelagtigt at have Valsøllille sø (10), Hagbardshøj (14), Vigersdal ådal (3) og Kværkeby mose (4) med pga. naturindholdet. Skjoldenæsholm skovene (11, 12, 13) pga. den høje tilgængelighed, kulturoplevelser og havørnen. Humleore Skov (5) har næste prioritet pga. havørnen der yngler i skoven.

Arealberegning

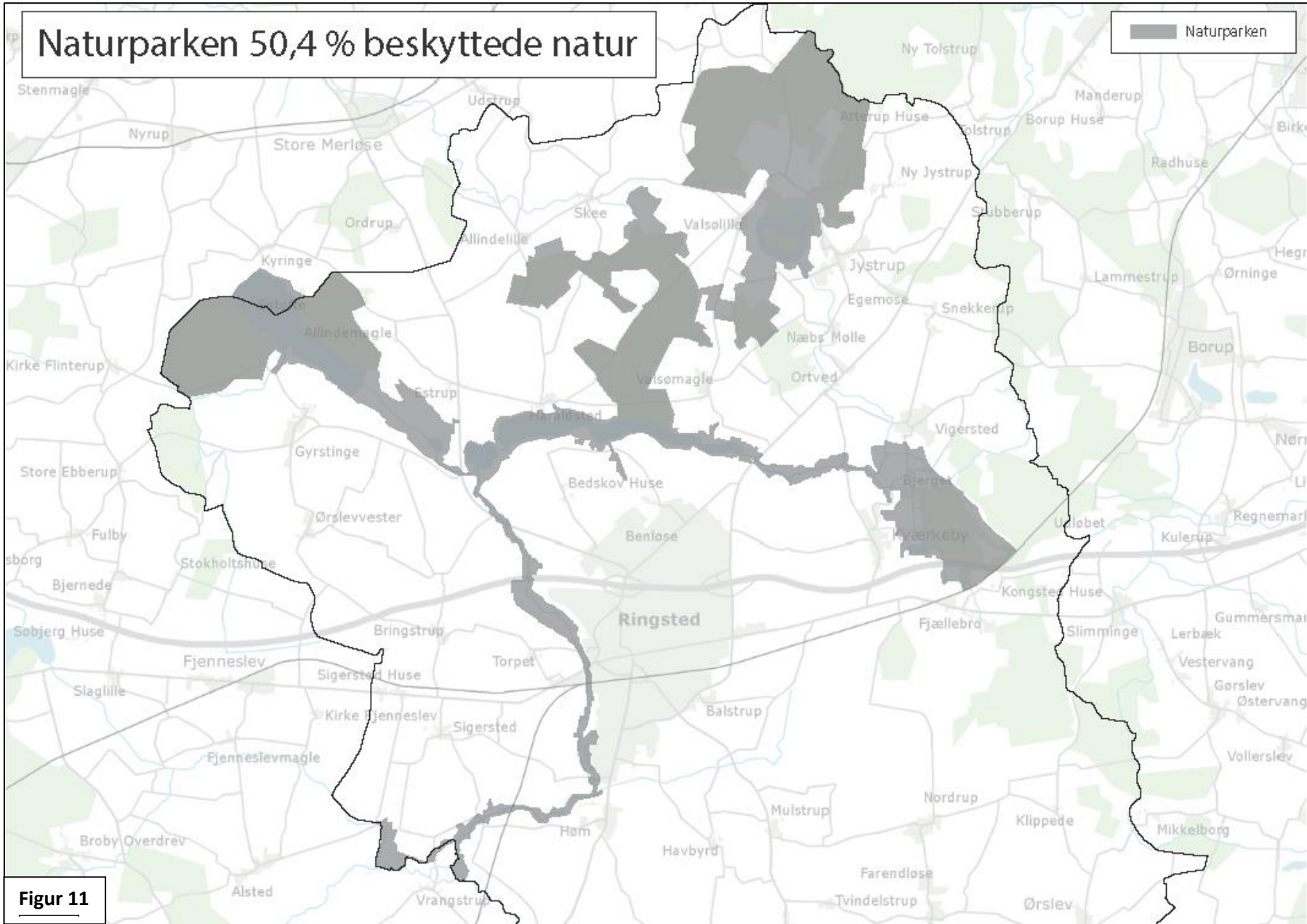
Nr.	Navn	Areal (m2)	Areal (ha)	§3 Areal (m2)	§3 %	Natura2000 Areal (m2)	Natura2000 (ha)	Natura2000 %	Fredninger (m2)	Fredning (%)	Beskyttet natur i alt (m2)	Beskyttede natur %
1	Det Blå T (senarie 1)	15.107.778	1.511	11.618.767	76,9	-	-	-	41.694	0,28	11.660.461	77,2
2	Valsømagle Skov mm.	6.265.259	627	459.784	7,3	1.144.105	114	18,3	-	-	1.603.889	25,6
3	Vigersdal Å	416.739	42	394.249	94,6	-	-	-	-	-	394.249	94,6
4	Kværkeby Mose	4.542.000	454	2.365.221	52,1	-	-	-	227.671	5,01	2.592.892	57,1
5	Humleore Skov	3.450.000	345	213.002	6,2	-	-	-	74.849	2,17	287.851	8,3
6	Lille Bøgeskov	1.665.000	167	1.115	0,1	-	-	-	-	-	1.115	0,1
7	Agerland ved Valsøllille	1.556.000	156	38.088	2,4	-	-	-	-	-	38.088	2,4
7,5	Agerland ved Valsøllille II	1.172.000	117	6.788	0,6	-	-	-	47.756	4,07	54.544	4,7
8	Lille Høed Skov	1.549.000	155	167.955	10,8	-	-	-	-	-	167.955	10,8
9	Store Høed Skov	1.440.000	144	118.261	8,2	-	-	-	-	-	118.261	8,2
10	Valsøllille sø	2.152.000	215	93.000	4,3	1.888.000	189	87,7	-	-	1.981.000	92,1
11	Mortenstrup Skov	1.669.000	167	32.739	2,0	1.070.000	107	64,1	-	-	1.102.739	66,1
12	Skjoldenæsholm Nord	5.748.000	575	238.840	4,2	-	-	-	-	-	238.840	4,2
13	Skjoldenæsholm Syd	2.148.000	215	6.948	0,3	-	-	-	-	-	6.948	0,3
14	Hagbradshøj	509.501	51	469.922	92,2	-	-	-	-	-	469.922	92,2
Alle		49.390.277	4.939	16.224.679	32,8	4.102.105	410	8,3	391.970	0,79	20.718.754	41,9
Scenarier:												
		Areal (m2)	Areal (ha)	§3 Areal (m2)	§3 %	Natura2000 Areal (m2)	Natura2000 (ha)	Natura2000 %	Fredninger (m2)	Fredning (%)	Beskyttet natur i alt (m2)	Beskyttede natur %
1+2	(senarie 2)	21.373.037	2.137	12.078.551	56,5	1.144.105	114	5,4	41.694	0	13.264.350	62,1
1+2+3+4		26.331.776	2.633	14.838.021	56,4	1.144.105	114	4,3	269.365	1,02	16.251.491	61,7
1+2+3+4+5		29.781.776	2.978	15.051.023	50,5	1.144.105	114	3,8	344.214	1,16	16.539.342	55,5
1+2+3+4+5+6+14		31.956.277	3.196	15.522.060	48,6	1.144.105	114	3,6	344.214	1,08	17.010.379	53,2
1+2+7+10+11	(senarie 3)	26.750.037	2.675	12.242.378	45,8	4.102.105	410	15,3	41.694	0,16	16.386.177	61,3
1+2+3+4+8+10+11		31.701.776	3.170	15.131.715	47,7	4.102.105	410	12,9	269.365	0,85	19.503.185	61,5
1+2+3+4+8+9+10+11+12+13		41.037.776	4.104	15.495.764	37,8	4.102.105	410	10,0	269.365	0,66	19.867.234	48,4
1+2+3+4+8+10+11+12+13		39.597.776	3.960	15.377.503	38,8	4.102.105	410	10,4	269.365	0,68	19.748.973	49,9
1+2+3+4+8+10+11+12+13+14		40.107.277	4.011	15.847.425	39,5	4.102.105	410	10,2	269.365	0,67	20.218.895	50,4
1+2+3+4+8+9+10+11+12+13+14		41.547.277	4.155	15.965.686	38,4	4.102.105	410	9,9	269.365	0,65	20.337.156	48,9
1+2+3+4+5+8+10+11+12+13+14		43.557.277	4.356	16.060.427	36,9	4.102.105	410	9,4	344.214	0,79	20.506.746	47,1

Her ses et udsnit af de senarier der blev beregnet for naturparken. Det tredje sidste senarie opfylder kravet omkring minimum 50% naturbeskyttelse og indeholder så mange af de højt prioriterede områder som muligt.

Naturparkens geografiske afgrænsning udgør altså 4.011 ha, men 50,4 % naturbeskyttelse (figur 11).

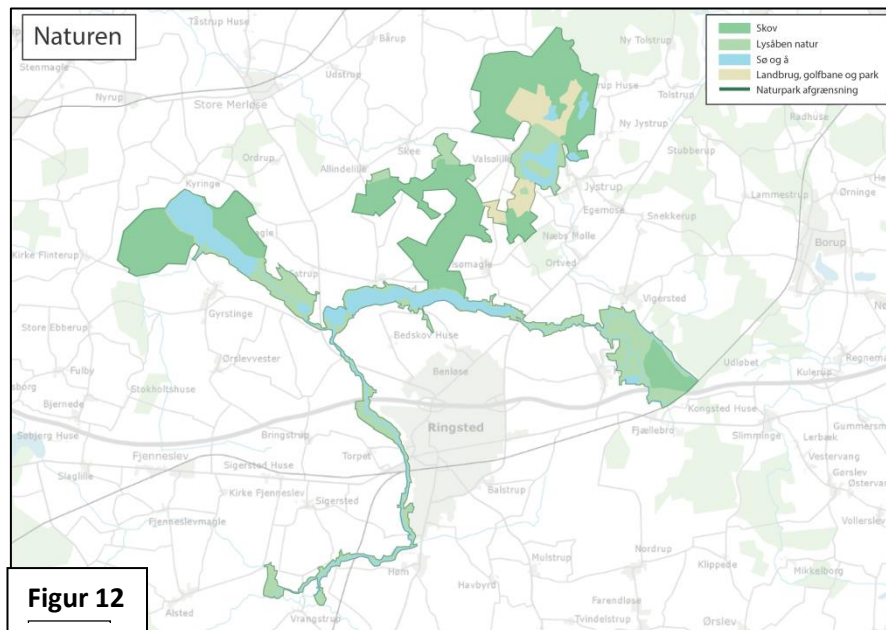
Naturparken 50,4 % beskyttede natur

Naturparken

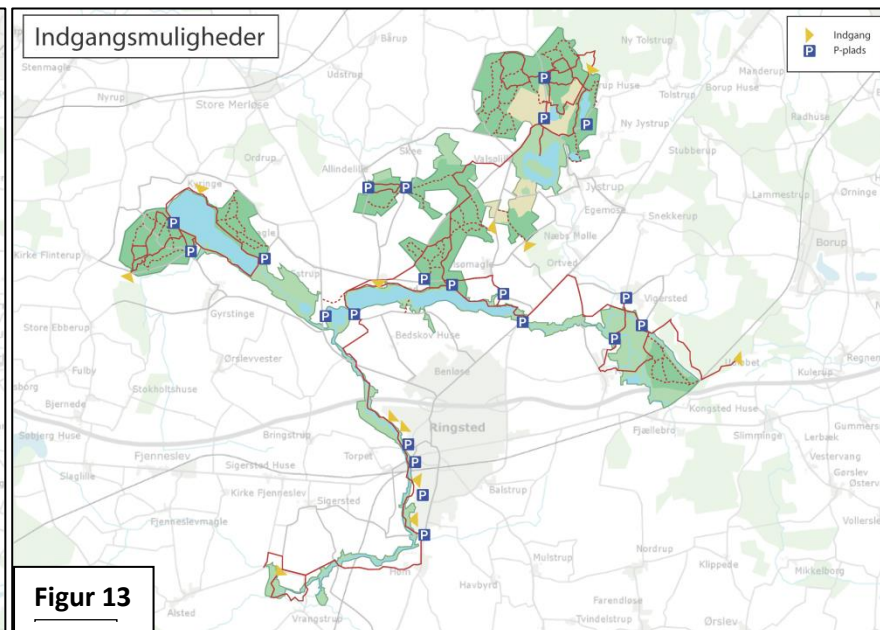

Figur 11

På *figur 12* ses en simpel oversigt over naturen i naturparken. Der er store sammenhængende skovområder, og de to store søer, Gyrstinge Sø og Haraldsted Sø i midten. Den lysåbne natur er arealer som mose, eng og overdrev. I den nordlige del findes et område med landbrugsjord, der forbinder skjoldenæsholmskovene med resten af naturparken. I Skjoldenæsholmskovene er der en golfbane og et parkanlæg tilknyttet herregården.

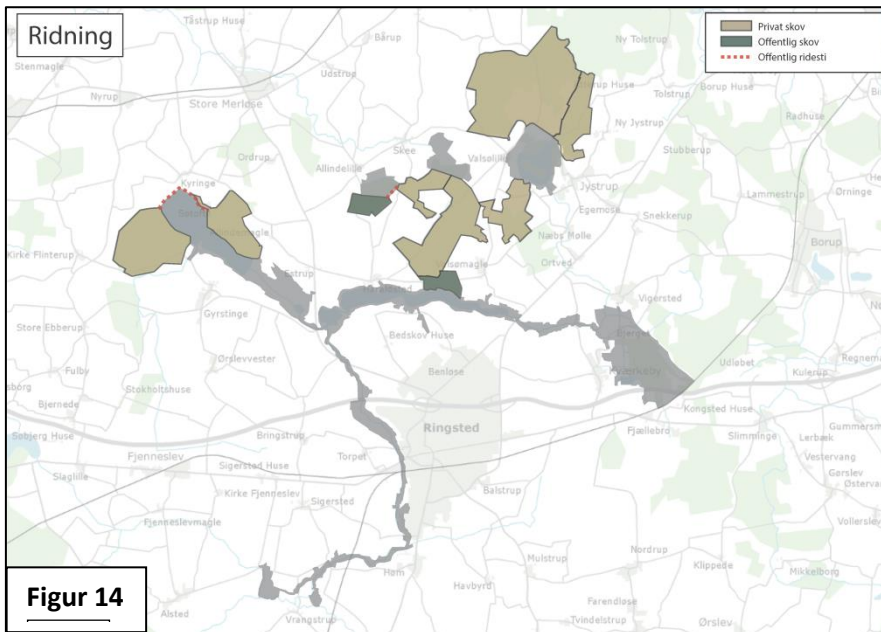

Figur 12

Figur 13

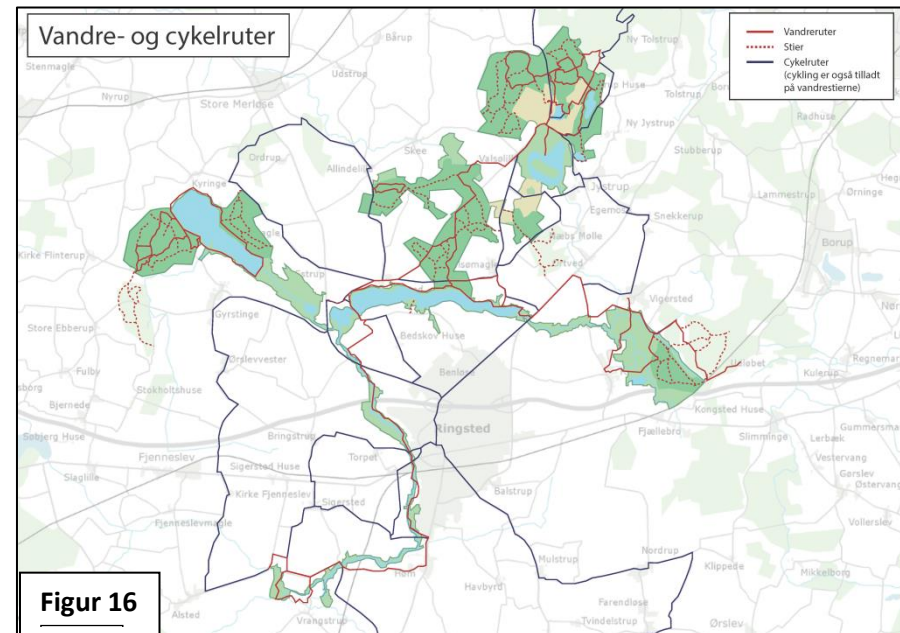
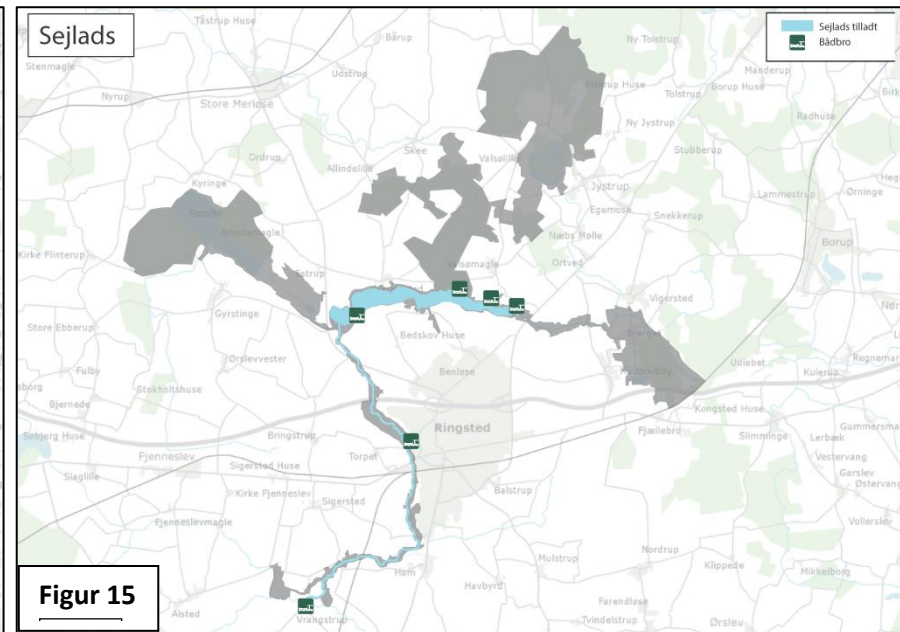
På nuværende tidspunkt er der allerede mange indgangsmuligheder til naturparken. Fra p-pladserne er der naturligvis indgang til de forskellige naturområder. Men der er også en lang række mindre stier, som føre ind til naturparken. De mest anvendte indgange er markeret på *figur 13*. Indgangsmulighederne er tænkt som en hjælp til fremtidig formidling af parken. Ved disse indgange og p-pladser vil det give mening, at opsætte skilte eller formidlingstavler, der informerer omkring naturparken.

Frlufts liv er en vigtig del af naturparken. På figur 14 er markeret de områder hvor ridning er tilladt. I offentlige skove må der frit rides på de offentlige ridestier. I de private skove kan der købes ridekort, som giver adgang til ridestierne i den pågældende skov. Mellem Allindemagle skov og Store bøgeskov er der anlagt en offentlig ridesti der forbinder de to skove. Mellem Myrdeskov og Egtvedfælled er der ligeledes anlagt en offentlig ridesti.

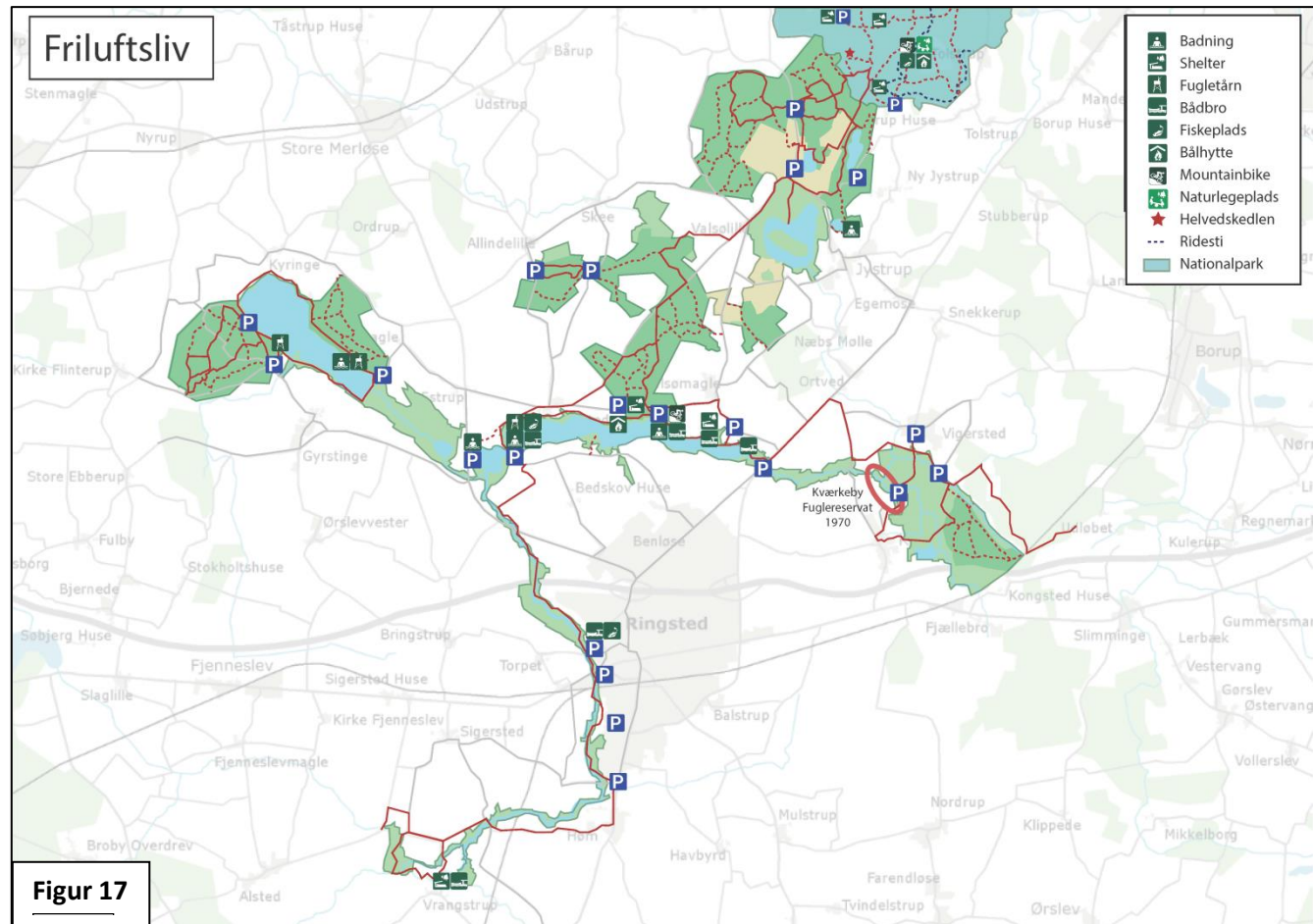
Sejlads er tilladt på Haraldsted Sø og på Ringsted Å. Der er opstillet offentlige bådbroer på hele strækningen (figur 15).

Der er masser af vandreruter med tilhørende vandretursfoldere i naturparken, samt cykelruter og folder der krydser naturparken flere steder (figur 16). Størstedelen af naturparken er forbundet med mindre stier, som er åbne for offentligheden. Der mangler dog en forbindelse

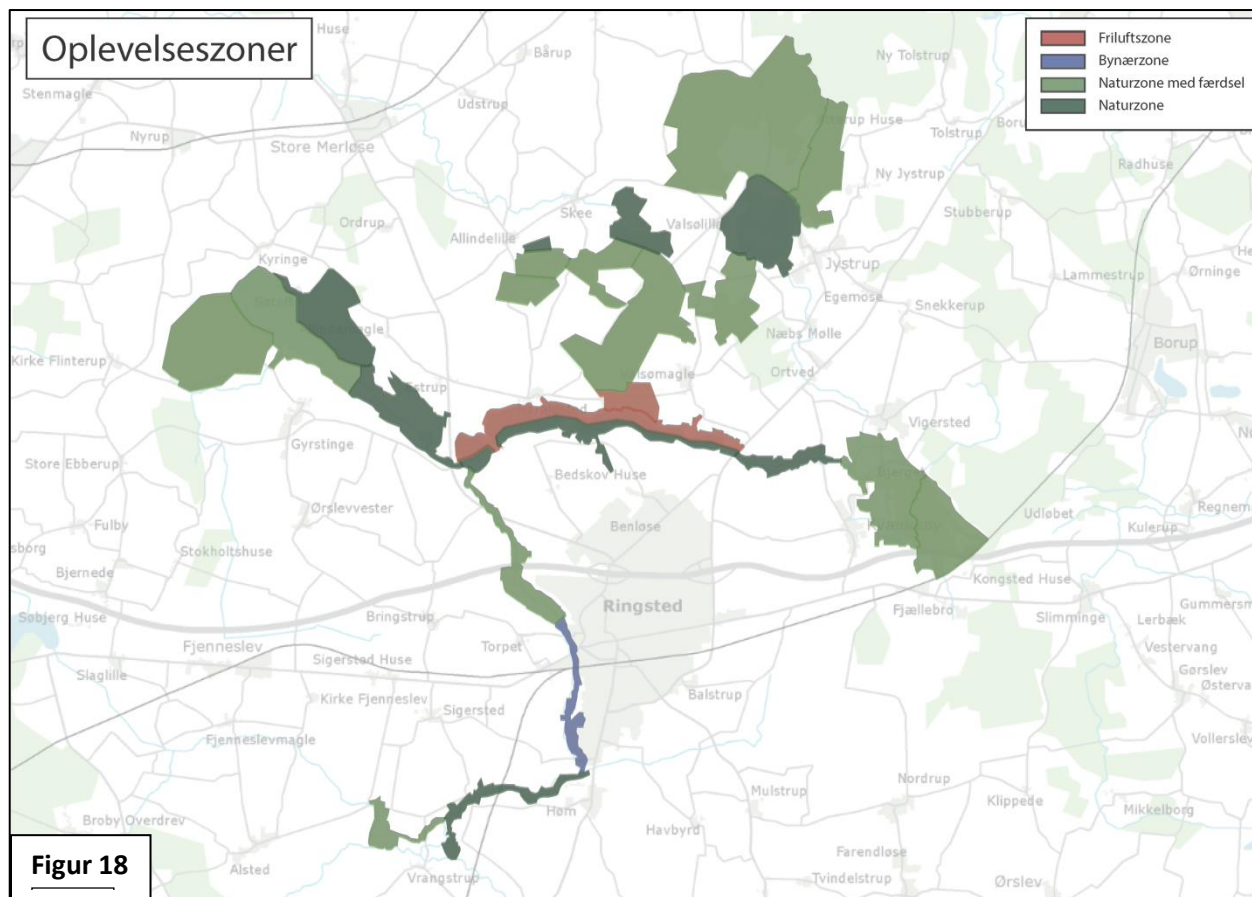

mellem Gyrstinge Sø og Haraldsted Sø, samt en offentlig rute gennem Lille Høed Skov, så Haraldsted skov forbindes bedre med Skjoldenæsholm skovene. Der mangler også en mere direkte forbindelse gennem Vigersdal ådal.

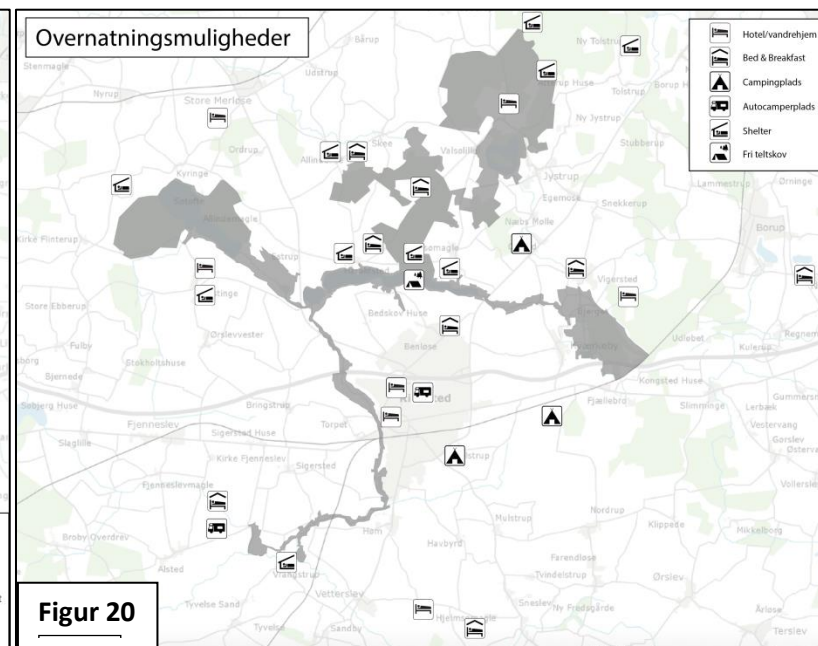
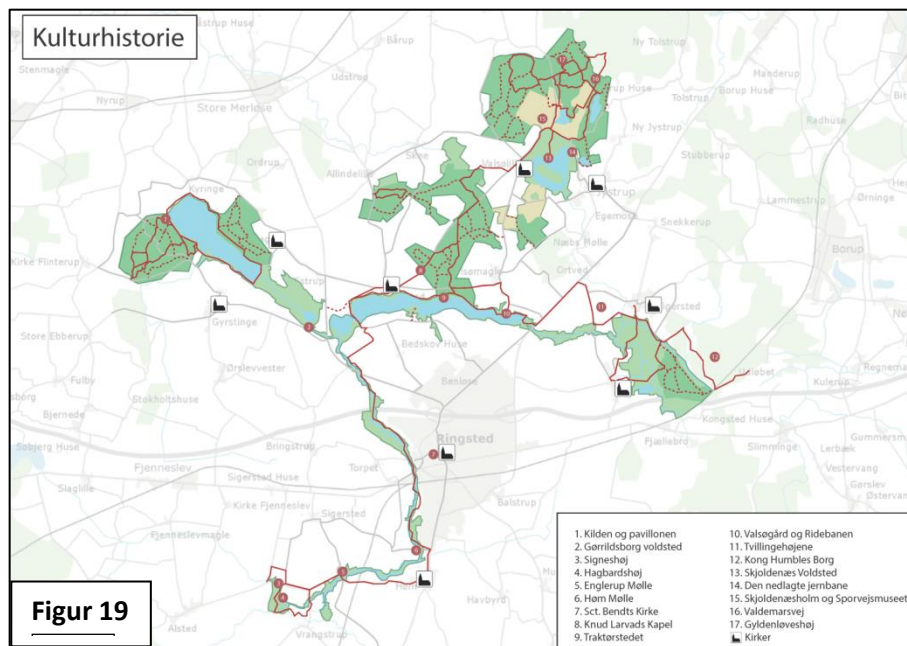
På figur 17 ses de faciliteterne i naturparken på nuværende tidspunkt. Størstedelen er centreret omkring Haraldsted sø. I Nationalpark Skjoldungernes Land i forlængelse af Skjoldenæsholm skovene er der også mange faciliteter, som kan udnyttes i forbindelse med et besøg i den nordlige del af naturparken. Ved Gyrstinge sø er der fugletårnet der giver rig mulighed for at opleve fuglelivet og havørnen. Ved Kværkeby Mose, ligger Kværkeby Fuglereservat, hvor det er muligt at booke en guidet tur.

Den fremtidige planlægning af naturparken kan tage udgangspunkt i en zoneopdeling af parken (figur 18). I friluftszonen ligger der vægt på det aktive friluftsliv, med mulighed for sejlads, badning, fiskeri mountainbike, cykling- og vandeture. Der kan laves naturrum, grejbank og naturcenter/skole. Et centrum og knudepunkt for naturparken. I den bynærzone er der plads til leg og læring. Det er tæt på byen og dermed nemt at komme til for børnefamilier, institutioner og skoler. Det bliver med naturlegepladser, grejbank, madpakkehus, hunde- og børneskov, sansehaver mm. Størstedelen af naturparken bevares som naturzone med færdsel, med en lav besøgsintensitet og mulighed for at nyde naturen i mere rolige omgivelser. Resten af naturparken er naturzone, hvor naturbeskyttelse og bevarelse er i centrum.

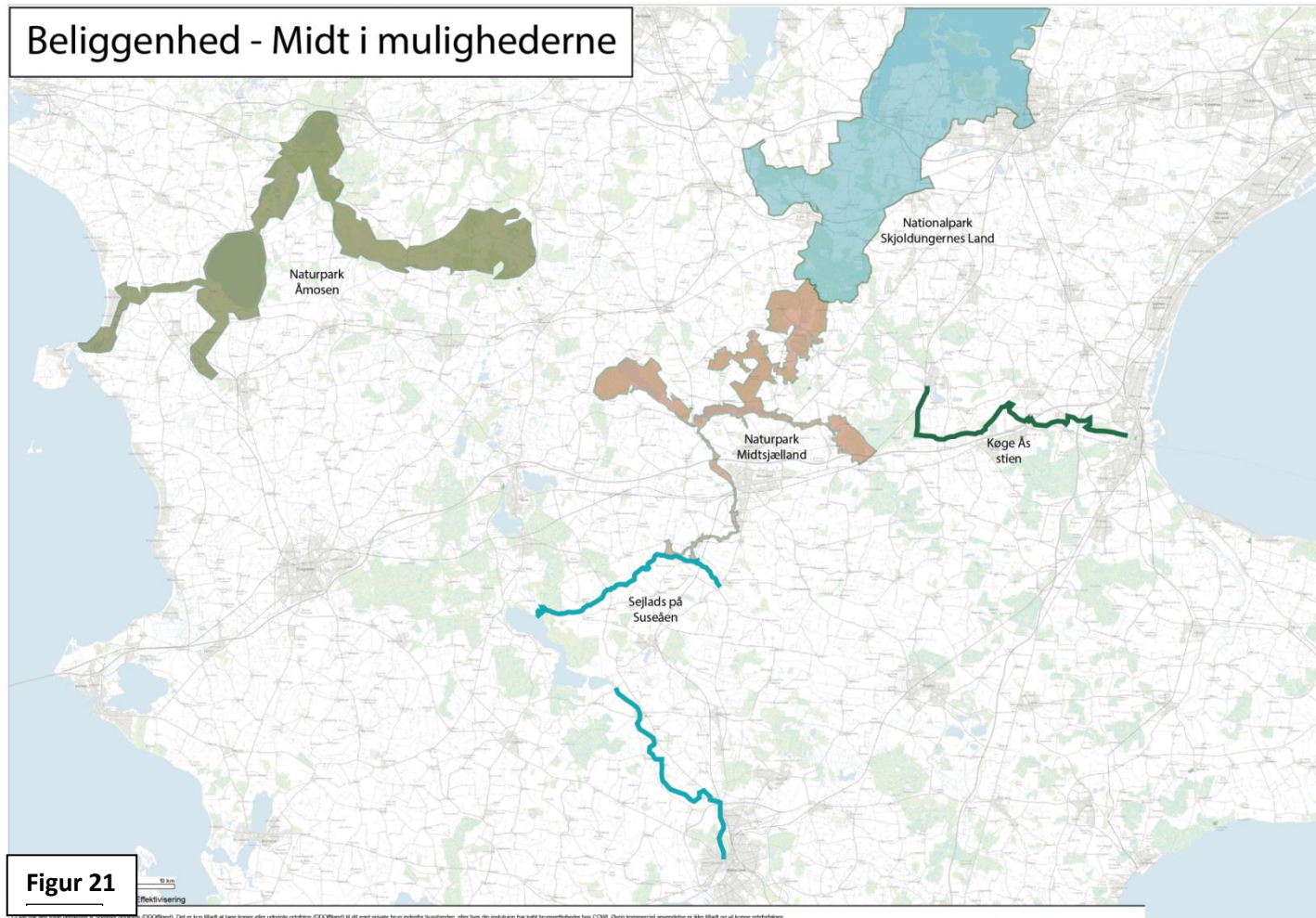

De største kulturhistoriske seværdigheder ligger spredt i naturparken, men størstedelen er koncentreret i Skjoldenæsholm skovene, hvor der både er mindre kultuhistoriske elementer, samt sporvejsmusset. Ved Haraldsted sø og Vrange skov findes en del kulturminde fra middelalderen. Der er også vandmøller og gravhøje i den sydlige del. Kirkerne ligger i landsbyerne uden for naturparken, men de er bestemt et besøg værd og deres placering tæt ved naturparkgrænsen, gør det muligt at anlægge stier fra naturparken ud til kirkerne (figur 19).

For turisterne er der rig mulighed for overnatning i og omkring naturparken (figur 20). Der er alt fra hoteller og herregårde til camping og shelters. Hovedparten af overnatningsstederne ligger uden for naturparkafgrænsningen, men det er primært fordi de er tilknyttet de omkringliggende landsbyer. Selvom overnatningsstederne ligger uden for naturparken kan de godt være samarbejdspartneren på turismeområdet.

Naturparken er placeret midt i mulighederne på Sjælland (figur 21). Mod nord grænser naturparken op til Nationalpark Skjoldungernes Land, som kan blive en god samarbejdspartner, og mod syd er der sejlads på Suseåen. Mod øst kan etableres en sammenhæng med Køge Ås stien der forsætter ud til Køge Bugt. Mod vest ligger Naturpark Åmosen, som også kan blive en god samarbejdspartner.

Naturparkens centrale placering betyder, at den kan blive bindeled mellem de eksisterende naturoplevelser på Sjælland. Bl.a. kan det skabe muligheden for en organiseret vandreferie på Midsjælland. Der starter i Roskilde og går gennem Nationalparken, videre gennem naturparken, og forsætter ud til Køge Bugt. Det er ca. 70 km vandreferie med overnatningsmuligheder undervejs og direkte togforbindelse fra Køge til Roskilde efterfølgende. Turen kan forkortes ved at tage toget fra Ringsted til Roskilde i stedet. For de meget optimistiske kan turen gå til Sorø i stedet, enten som vandreferie, eller med kajak (figur 22).

